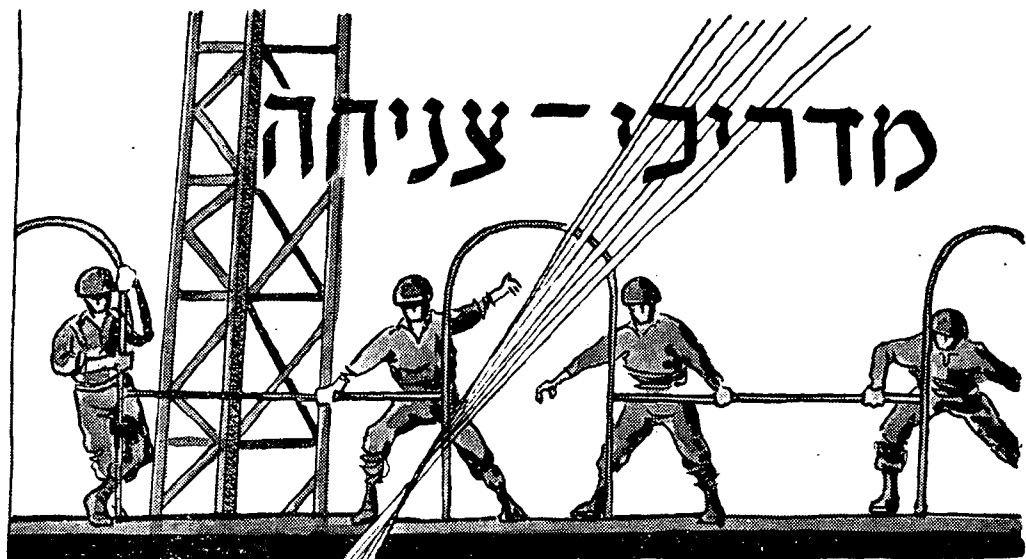

מדדוני - צניחה

קצין-מילואים ותיק ובוגר עמד על משטח-עץ בראש מגדל-ברזל שגובהו 10 מטר. לידו עמדו חיילים מספר והמתינו לתורם לקפיצה אל האדמה המשתרעת הרחק מתחתם.

— "שמעתם את הבדיחה על יהודי ששכרו אותו להחליף לוליין-קרקס חולה?" שאל קצין-מילואים את חבריו.

— "אני לא, מכיר את הבדיחה הזו", השיב סמל משטרה צבאית.

— "ספר את הבדיחה", ביקש חייל צעיר, שזה עתה סיים את טירונותו.

— "היהודי צריך היה לקפוץ ממגדל גבוה אל גיגית מים. הוא טיפס והתופים רעמו, כשהגיע לראש המגדל סיימו התופים ברעם אדיר ודממו לפתע. השתררה דממה מוחלטת אך היהודי טרם קפץ. בעל הקרקס צעק אליו: 'קפוץ!' על קפיצה אין מה לדבר, השיב היהודי, השאלה היא, איך יורדים מכאן!"

החיילים בראש המגדל צחקו בהתרגשות והתבוננו אל קצין-המילואים החוגר את חגורת-הבטחון.

— "היכון!" פקד מדרין-הצניחה שעמד על גשר-הפיקוח, "קפוץ!"

הקצין קפץ ונהימת המניפה המסתובבת ליותה את ירידתו המהירה.

— "היכון לנחיתה!" קרא המדריך, וכעבור שניה ראינו את הקצין מבצע גלגול על הקרקע החולי.

היתה זו יחידת-אימון מגוונת ביותר. סולם הדרגות נפתח בחייל שזה עתה סיים את טירונותו — והסתיים בקצין בכיר. מתנדבים בדרגות שונות ובגילים שונים מיחידות וחילות צה"ל. כל אלה התלכדו יחד, כשהם לבושים מדי-קרב ללא סימני דרגות, על-מנת לעבור את שלל החוויות הקשורות בקורס צניחה.

קצין-המילואים, טיפוס חקרני, פנה אל ידידו ושאל:

— "אמור לי, מה זה, פחד? אני עומד בראש מגדל-המניפה ומתכונן לקפוץ מגובה 10 מטרים. האמן לי שאינני חש כל פחד הגיוני. אני יודע בודאות שאין כל סכנה כרוכה בתרגיל זה. אני שואל את עצמי: מה אתה חש? אם לנתח את התחושה הרי היא — רטט קל בברכים ומועקה קלה בבטן. האם זה הוא, פחד?"

הידיד עסוק היה אותה שעה בהצצה מדוקדקת אל כתפיו מתחת לחולצה, כדי לגלות את סימני החבטות מרצועות הסווינג. הוא לא התכוון לענות בכלל לשאלותיו החקרניות של ידידו, אולם כשראה שהלז מחכה לתשובה נענה ואמר:

— "אתה רוצה שאומר לך מה זה, פחד? איך אני יכול להגדיר רגש אשר-בימי חיי לא הרגשתי אותו עדיין? חוץ מזה, עשה לי טובה, פחד להיזכר במגדל-המניפה!"

— "תראה", אמר הקצין, "אני עוקב אחרי הענין הזה עוד מימי מלחמת-השחרור. ראיתי סוגים שונים של פחד. ראיתי את אחד הנועזים בלוחמי מלחמת-השחרור כשהוא תלוי על קיר בן שלושה מטרים ומסרב לקפוץ. נאלצנו להכות על ידיו כדי שיפול למטה ולא יעכב את מלחמת-השחרור. הכרתי בחור שתמיד התנדב להשאר בתצפית בעת הפגזה, שעה שהיתר שמחו להיכנס לכוכים ולמקלטים. כל הפגזה לא פגעה בשלות רוחו. אך ביציאות-לילה היה רועד ממתחות גם כשלא היתה כל סכנה הגיונית של התקלות. שמעתי על בחור אחד השש למהלומות ולתגרות, קרב-אגרופים הגון נחשב אצלו כבילוי החודש. אולם כשהוא רואה כלב נובח הוא עובר למדרכה השניה והולך על ראשי האצבעות על-מנת לא להתגרות בהולך-על-ארבע. מסתבר שפחדיו של כל אדם נעוצים אי-שם בפסיכולוגיה שלו."

השיחה, שנערכה בהפסקת האימונים בצל הסככה, הקיפה לפתע אנשים נוספים. מסיים הטירונות, שעקב בענין רב אחרי מהלך הדברים, התערב לפתע בחיך:

— "מה זה, גם קצינים מפחדים?"

— "תשמע, רק בלתי נורמליים אינם מפחדים", השיב לו איש חיל-אוויר, "כל אחד פוחד במידה שוה, אבל יש כאלה שמתגברים יותר טוב".

— "שטויות!" אמר סמל המשטרה הצבאית, ואחר הביט סביבו בזהירות כמחפש מישהו. לאחר שמצא את אשר חיפש המשיך ואמר: "תסתכל על אליעזר, ראית כמה הוא פוחד? הרי כשהוא ניגש לקפוץ מן המטוס על הקרקע כולו רועד. לא ראית? אתה רוצה לומר לי שכולנו פוחדים ומתוחים כמוהו?"

כולם התבוננו אל אליעזר, שישב, מרוחק מכולם, בצל דגם-המטוס המיועד לאימוני-קרקע.

— "אני אומר לכם", אמר קצין-המילואים, "שאני מעריך את אליעזר יותר מאשר את כולנו. אין ספק שהוא מתוח ונרגש יותר מכולנו, ואף על פי כן התנדב לצנחנים. זה גבר! סוף סוף אדם הראוי להערכה הוא זה שמתגבר על עצמו. היכרתי פלמחניק אחד בתקופת המאבק שהיה נעשה חולה לפני כל פעולה. הוא היה מקיא ומקבל חום ממתחות, ואף על פי כן אף פעם לא ויתר על יציאה לפעולה ותמיד היה מתנדב".

— "מה הוא היה?" שאל ידידו של קצין-המילואים. "האם הפלמחניק הזה היה טוראי?"

— "בתקופה ההיא הוא היה מפקד מחלקה".

— «זה לא מוצא חן בעיני», אמר הידיד, «פחד הוא מחלה מדבקת, ואני בטוח שזה השפיע קשה על המחלקה. אני מעדיף מפקד בעל עצבים של פלדה, שאינו מגלה סימני פחד».

— «תתפלא», השיב קצינ־המילואים, «החבריא העריצו אותי. הם היו מוכנים לבוא באש ובמים בשבילי. פעם הוא חזר יחידי לתוך גיהנום של אש ליד מתקן צבאי בריטי והוציא פצוץ. בזמן הפעולה הוא היה שקט ויעיל. ממש אי־אפשר היה להכיר את הבחור שהתלבט בחוסר־מנוחה, חירור וירוק, לפני הפעולה».

מדריך־הצניחה הופיע, כשהוא שוקד לחסל את שרידי הלחמניה אותה קנה מעגלת השק"ם. הוא הביט בחבורה, ובדרך־דיבורו השקט והאדיב פסק:

— «לחבוש כובעי־פלדה ולעלות לסווינג — אימון בשחרור־פתע».

נפתחה מרוצה קלה, כשאחדים מן הבחורים מזדרזים לעלות אל הסווינג על־מנת לקפוץ ראשונים. אחרים עלו על הסווינג במתינות, כשהם נכונים לדחות את הקפיצה לסוף התור. כולם התבוננו בדממה אל סמל־המשטרה, שחגר את רצועות המצנח.

— «בדוק את הנעילה!» פקד המדריך העומד למטה. הסמל בדק את הסגר המהדק את מוט־הנעילה אל חזהו. שתי הרצועות, שיצאו מתחת ירכיו, מחוברות היו בקצה האחד

שלהן למטה אל רצועת־הישיבה הרחבה, את הקצה השני מכניסים אל מוט־הנעילה — והרלי אתה יושב בטח, ארוז ברצועות המצנח.

— «היכון!» פקד המדריך. הסמל ניצב בפתח, בגובה מטרים אחדים, וציפה לפקודת־«קפוץ!» בקול שקט חזר המדריך על הפרטים האחרונים, המודאים יציאה נכונה מתוך המטוס.

— «קפוץ!» הסמל קפץ וכל הסווינג הזדעזע ממכת הרצועות הנמתחות שעה שהקופץ נשאר תלוי באויר מעל הקרקע, כשהוא חובק את תיק המצנח הרזרבי.

— "יציאה יפה!" אמר המדריך, "אבל לא כופפת את הראש".

— "אני מרגיש את זה כהוגן", אמר הסמל.

**

— "המצנח נפתח", אמר המדריך, "היכון לנחיתה!"
הסמל אחז בידיו את רצועות המצנח מעל לראשו והרים במקצת את ברכיו.
גופו נתון היה בתנודות רחבות מתחת לסווינג שעה שהמדריך משך בידית. הסמל נחת
לפתע על הקרקע וביצע גלגול־נחיתה מושלם.

— "אתה יודע", אמר איש חיל־האוויר אל קצין־המילואים, "אינני מצליח להתרגל
לסווינג. מקפיצה לקפיצה אני מתוח יותר. אני מחכה כבר לצניחות שיגאלו אותי מן
הסווינג הזה".

— "נו", השיב הקצין, "ובצניחה לא תפחד?"

— "אני לא יודע", השיב איש חיל־האוויר. "נדמה לי שאפילו מדריכי־צניחה אינם
נגמלים מפחד. שאיתי מדריך אם הוא כבר לא פוחד, והוא השיב שהוא כליכך עסוק
במטוס עד שאין לו בכלל זמן לפחד".

— "תדע לך", אמר קצין־המילואים, "שזה מולם של כל המפקדים לפני הקרב.
הם כליכך עסוקים בהכנות לקרב עד שאין להם פנאי לפחד. רק אלה שאין להם מה
לעשות עסוקים בהרהורים על כל מה שעשוי להתרחש, והרי הם פוחדים".

— "קפוץ!" נשמעה פקודה. ושוב הזדעזע מגדל־הסווינג ממכת הרצועות.

— "אני רגיל להמצא במטוסים", השיב איש חיל־האוויר, "אבל המחשבה על
קפיצה ממטוס יש בה משהו מיוחד, הייתי אומר".

— "אחרי הצניחה תספר לי איך זה היה", ביקש קצין־המילואים החקרן, וניגש
לחגור את רצועות המצנח על מגדל־הסווינג.

**

המצנח שנפתח מעל לראשו של קצין־המילואים היה נפלא ביופיו. כולו מתוח
ועגלל, נשא אותו לבטח. הפעם כבר היתה זו צניחה־ממש ולא אימונים מעל מגדלים.
כולו פליאה, התבונן הקצין למעלה. בכתפיו חש עדיין את אחיזתן של זוג זרועות איתנות
כביכול, שהחזיקו בו ובלמו את נפילתו. השמים היו רחבים והשקט גדול. רעש המטוס
והמתחות שבו נגזזו, באויר נישאו קולות צוהלים של חבריו הצנחנים. איזה רמקול
למטה, ליד קופסת־גפרורים שהנה משאית כנראה, קרא אל מספר 3 ופקד עליו לא
לחלום ולהתכונן לנחיתה.

— "רגע אחד", הרהר קצין־המילואים, "הרי אני הוא מספר 3". הוא התבונן
למטה וראה את האדמה מתרוממת ועולה אליו במהירות יתרה. הוא הרים את ברכיו
ובידיו החזיק את רצועות המצנח כשראשו כפוף. חבט!... גלגול, והרי הוא רץ מסביב
למצנח ומרביצו על הקרקע. תם המעשה. זה הכל! לידו ראה את איש חיל־האוויר, כולו
מתרוגן:

— "שמע, זה נפלא! זה עצום!"

— "פחדת?" שאל קצין־המילואים.

— "באמת שלא! פשוט עשיתי מה שאמר לי המשלח. הוא אמר — הקשב!
קמתי, אמר — בדוק ציוד! בדקתי. אמר — היכון! תפסתי בידי את הדלת ועברתי
להיכון. צעק — קפוץ! קפצתי. זה הכל".

— "באמוני־הקרקע התרגלת כליכך לשמוע לפקודות המדריך עד שכעת עשית
זאת מבלי לחשוב אפילו".

— "באמת התרגלתי. המדריך שלנו הוא מאה אחוז".

— „הוא באמת מצויין, אבל מענין שכל אנשי הדבוקות האחרות אף הם טוענים זאת על המדריכים שלהם“.

שניהם הפסיקו את השיחה והתכוונו כלפי הרקיע, אל דבוקה שניה שקפצה מן המטוס. נדמה היה שהמטוס מקיא קרביו. פקעים נפתחו ברקיע ופריחה נפלאה של מצנחים כסתה את השמים. הם עקבו בעיניהם אחרי המצנחים המרחפים והשוקעים לאיטם.

— „היכון לנחיתה! קפל את הרגלים!“ נשמעו עצות וקריאות מפי הצנחנים שעל הקרקע אל חבריהם באויר. לא הרחק מהם אליעזר, בריא ושלם וכולו צוהל. במחצית השניה של הקורס לא היה זכר למתיחותו ועצבנותו, שדובר עליהם בראשית הקורס. קצין-המילואים נזכר בטיפולו של מדריך-הצניחה באליעזר, באיזו סבלנות ואהדה הדריך אותו ושיפר את גלגוליו. מדריכי-הצניחה הם הנכס האמתי של ביה"ס לצניחה. עד כמה הם הקלו על האנשים את המבצע הגופני והנפשי הוזה הקרוי קורס-צניחה. לא לחנם שולחים לתפקיד זה מדריכים טובים ביותר.

קצין-המילואים התחיל לאסוף את מצנחו, כשהוא מהרהר. תפקיד המפקד נראה לו לפתע באור חדש. האם היציאה לקרב דבר קל הוא? האם האימונים המפרכים לאנשי-מילואים מבוגרים דבר קל הוא? זכאי כל חייל, בכל יחידה ובכל משימה, שיהיה לו מפקד דוגמת מדריכי-הצניחה — שיוכל כל חייל להתגבר על יסוריו ופחדיו, שיוכל כל חייל לציית תוך אמונה ושמחה. חייב המפקד בכל מקום להיות מדריך — נוסף להיותו מפקד.

